

UNIVERSITATEA DE MEDICINA SI FARMACIE “Victor Babeș” TIMISOARA

DISCIPLINA DE INFORMATICA MEDICALA

www.medinfo.umft.ro/dim

BIOSTATISTICA

Curs pentru
Studii Doctorale

CURSUL 3

Plan CURSUL 3

Corelația și Regresia

- Noțiunea de corelație
- Corelația liniară
  - Coeficient de corelație, proprietăți
- Dreapta de regresie
- Corelații neliniare, regresii neliniare
- Corelații pentru variabile ordinale
- Alegerea analizei (I)
- Erori uzuale

ANALIZA CORELATIEI

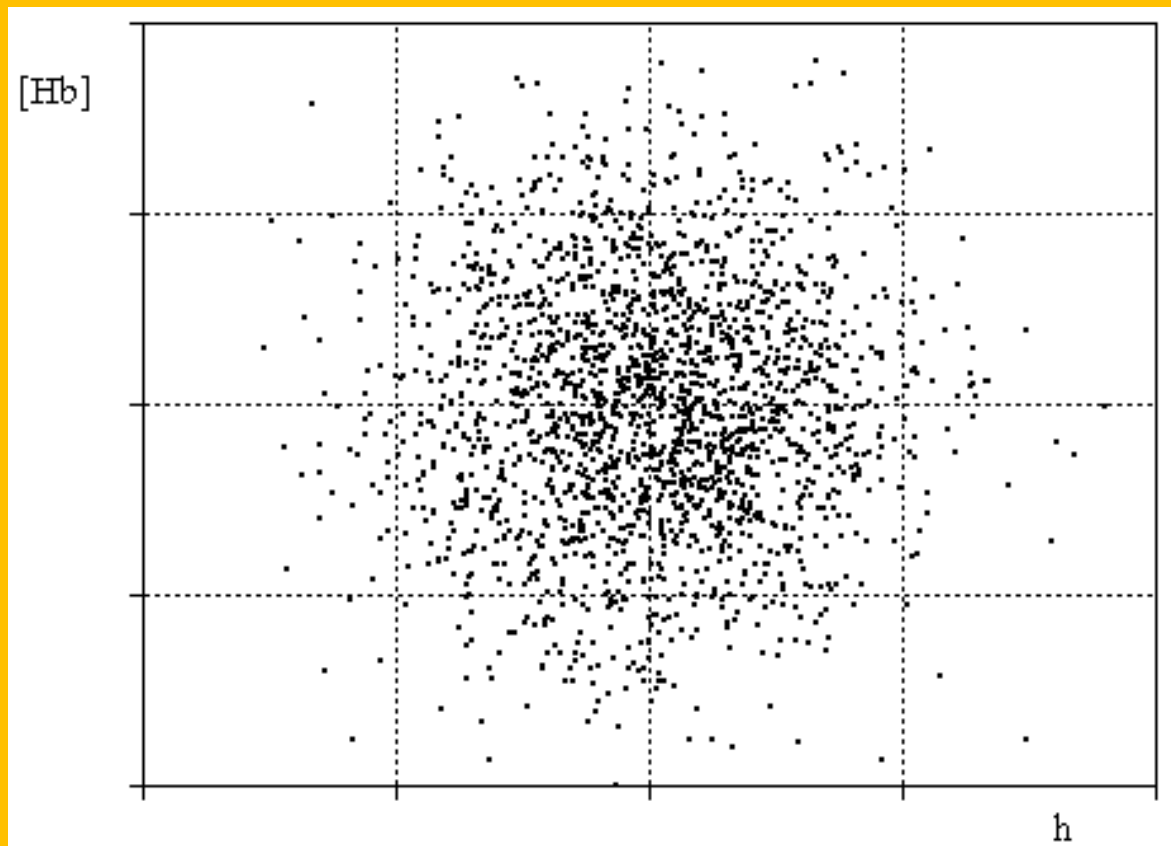
1. RELATII INTRE DOUA VARIABLE CANTITATIVE

GRADUL DE DEPENDENTA

- *SPATIUL (DIAGRAMA) STARILOR*
- *1 INDIVID = 1 PUNCT (Scatter)*

a) VARIABLE INDEPENDENTE

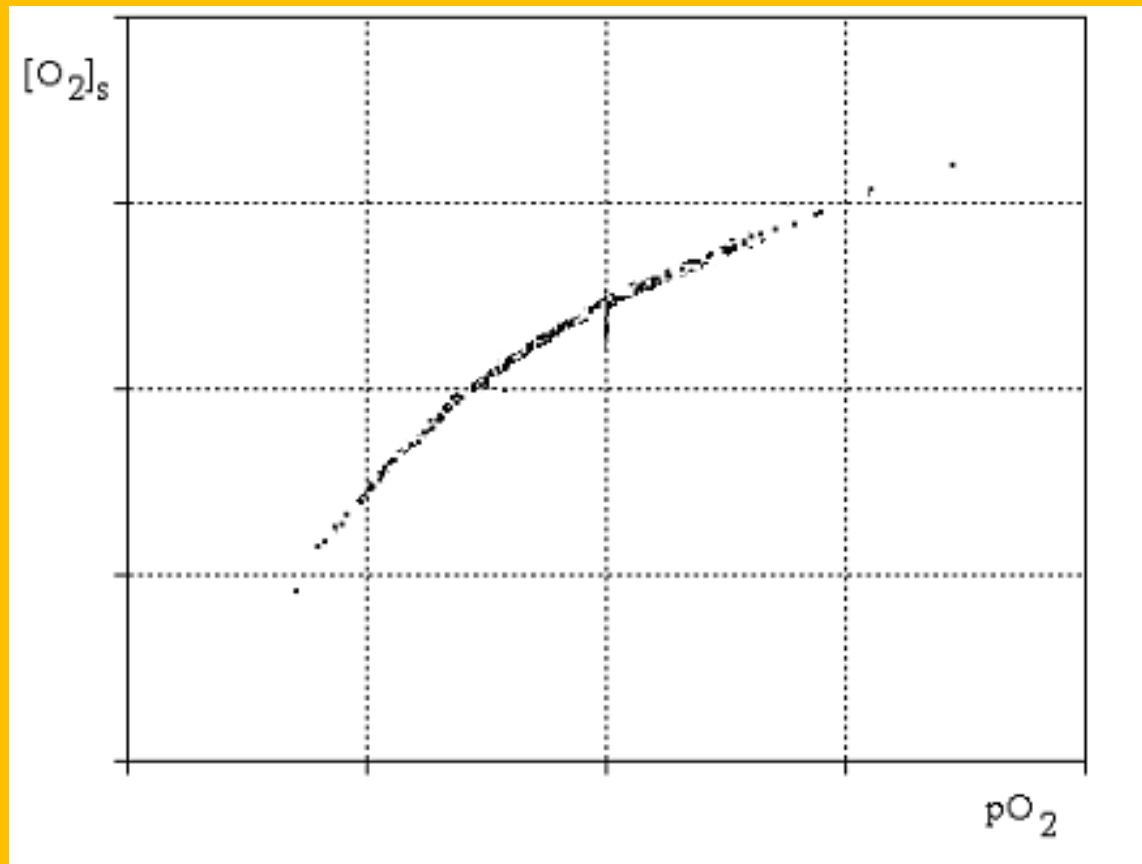
Hb = concentratia hemoglobinei   h = inaltimea

b) VARIABLE DEPENDENTE

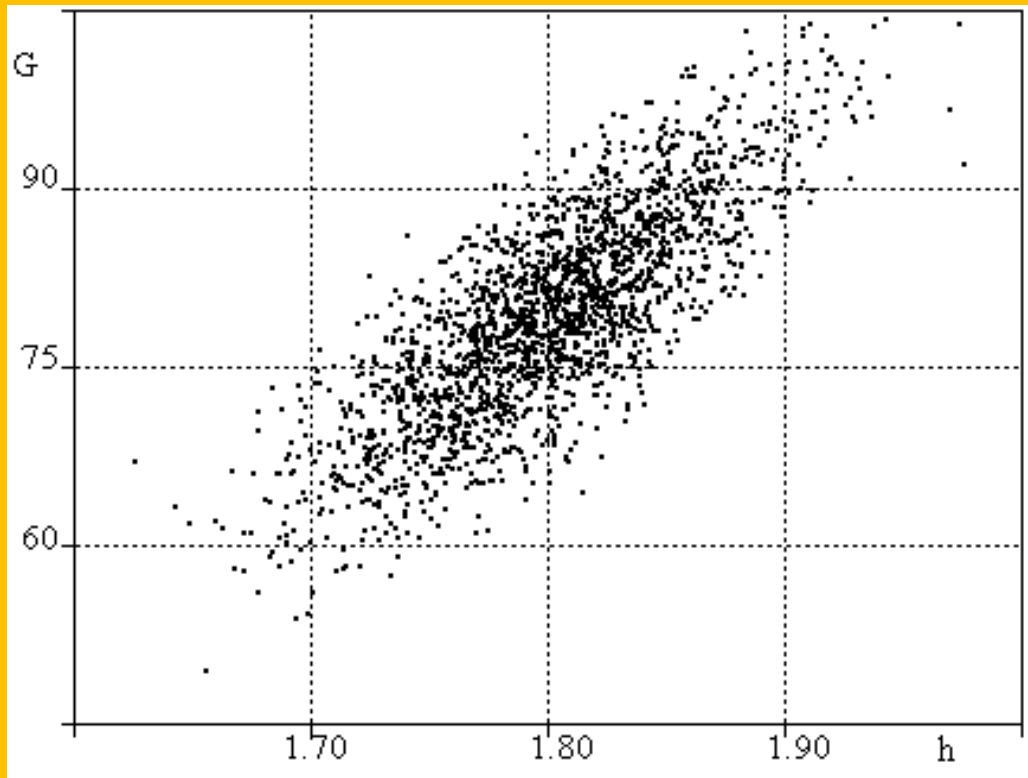
$[O_2]$ in sange - pO_2 atmosferic

Relatie cauzala - model matematic

c) VARIABLE CORELATE

G = greutate, h = inaltime

2. CORELAȚIA LINIARĂ

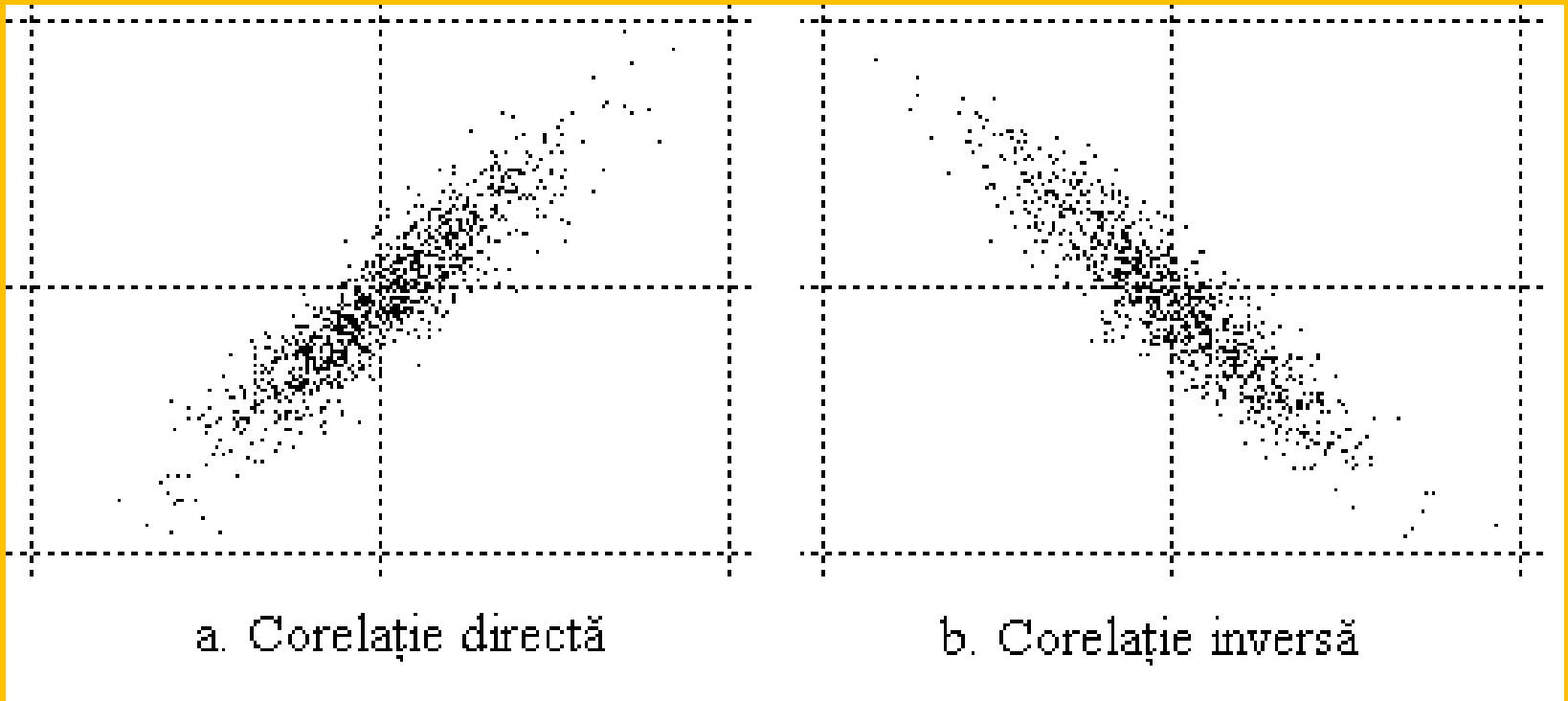
- a) COEFICIENT DE CORELATIE LINEARA (Pearson) – Intensitatea corelației

$$r_{xy} = s_{xy} / s_x s_y$$

- s_{xy} = *covarianta*
- s_x = *varianta variabilei x*
- s_y = *varianta variabilei y*

- b) PROPRIETATI:
  - VALORI = [-1, +1]
  - TIP:
    - $r > 0 \implies$ CORELATIE DIRECTA
    - $r < 0 \implies$ CORELATIE INVERSA
  - INTENSITATEA CORELATIEI:
    - SLABA = APROAPE DE 0
    - PUTERNICA = APROAPE DE -1 SAU +1
  - TEST PENTRU r : TESTUL t - semnificatie

Corelatii directe si inverse

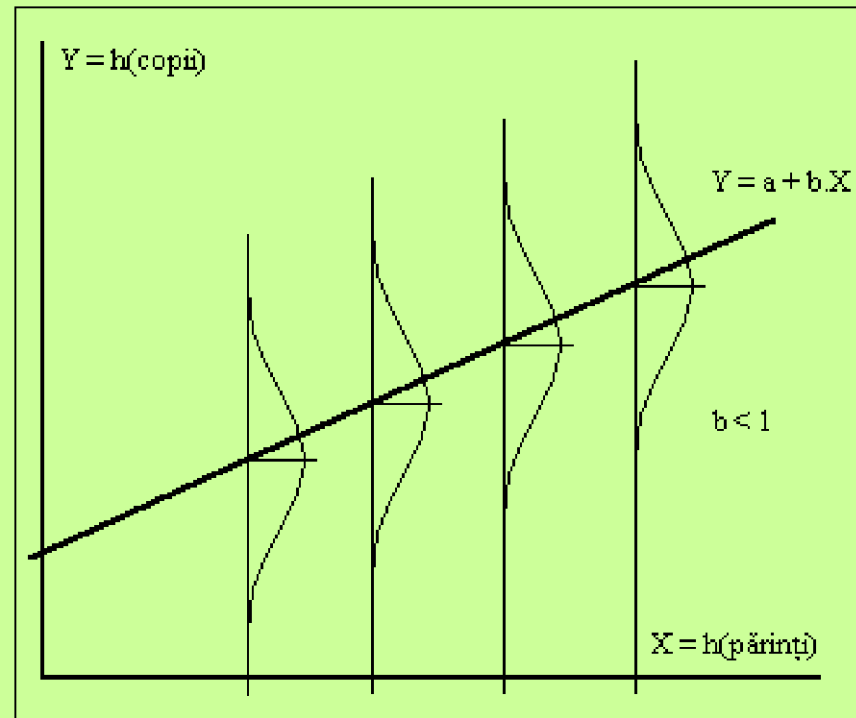

3. DREAPTA DE REGRESIE: trece “cel mai bine” printre puncte

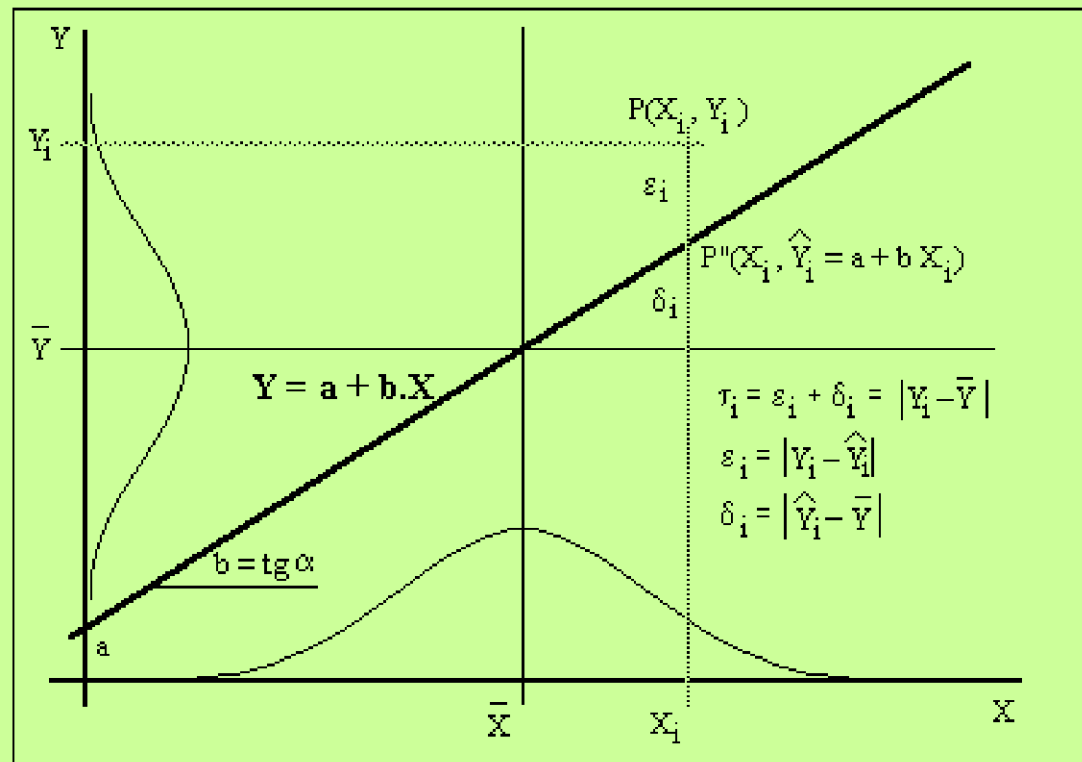
- **a) PARAMETRII DREPTEI: $y = a + b x$**
  - a = ORDONATA LA ORIGINE (INTERCEPT)
  - b = PANTA (SLOPE)
- **b) EXEMPLU:**
  - INALTIME: COPII - PARINTI
  - $h_c > h_p$
  - $PANTA < 1 \implies$ REGRESIE
  - TENDINTA CATRE REGIUNEA MIJLOCIE

c) Grafic: DREAPTA DE REGRESIE

d) METODE DE FITARE

- i) *Metoda celor mai mici patrate (least squares)*
- ii) *Transformari lineare*
- iii) *Metoda asemanarii maxime (maximal likelihood)*

4. CORELATII NELINEARE

- **a) C. EXPONENTIALA**

$$y = a \cdot e^{b \cdot x}$$

- Crescatoare ($b > 0$): CRESTERE ($x=\text{timp}$)
- Descrescatoare ($b < 0$): CLEARANCE
($y=\text{concentratie}$, $x=\text{timp}$)

- **b) C. LOGARITMICA:**

$$y = a + b \cdot \log x$$

- Legea WEBER - FECHNER
- (y=Senzatia, x=intensitatea stimulului)

- **c) C. PUTERE:**

$$y = a \cdot x^b$$

- Legea lui STEVENS (y=Frecventa Impulsurilor Nervoase, x=intensitatea stimulului)

- **d) C. HIPERBOLICA:**

$$(x - a) \cdot (y - b) = k$$

- **Legea HILL**

- (Contractia Musculara, x=forta, y=velocitate contractie)

- **Legea ABBEY** (x=intensitate flash luminos, y=durata)

- **e) C. LOGISTICA:**

$$y = a \cdot x / (k + x)$$

- **MICHAELIS - MENTEN**

- Cinetica enzimatica: x=concentr.substrat, y=viteza de reactie

- **ARIENS** (Farmacodinamie: Curbe doza – raspuns: x=doza, y=efect)

- **Grafic uzual:** $y = f(\log x)$ ---- sigmoida

5. CORELATII PENTRU VARIABLE ORDINALE

- **a. CORELATIA RANGURILOR**
– *SPEARMAN “R”*
- **b. COEFICIENTUL DE CORELATIE KENDALL**
– *Compararea a doua clasificari*

6. Alegerea analizei (I)

- Analiza univariata – 1 lot:
  - parametrii statistici – dupa tipul de variabila
- Analiza bivariata – 2 loturi:
  - Comparatie (diferențe) – teste statistice
    - Loturi pereche sau nepereche
    - Tipul de variabile
  - Asociere – analiza corelației
- Analiza multivariata

7. Erori uzuale

7.1. LACUNE POSIBILE IN PROIECTARE

- Populația țintă insuficient precizată
- Lipsa rigorii în definirea eșantioanelor
- Omiterea descrierii tehnicii de măsurare sau absența validării instrumentelor de măsură
- Prezentarea exhaustivă a datelor brute
- Prezentarea valorilor numai procentual sau numai în valori absolute
- Număr insuficient de parametri statistici
- Absența analizei erorilor și a datelor aberante

7.2. ERORI UZUALE LA INTERPRETARE

- Referința (numitorul)
  - Ex: carotid stroke - pregnancy
- Grupul de comparație
  - Factori asociați
- Vârsta
  - Rel. marital status – cancer death
- Urmărirea (follow-up)
- Comparația “like with like”
- Unități pentru eșantion (800 val pe 80 pers ?)
- Limite normale ($\pm 2s$ = pt. Distrib. Normala)
- Teste de semnificație multiplă
- Eroarea Berkson (asocieri intamplatoare)

~ Sfârșit ~